

DEBAT CIUTADÀ (XVIII)

CONCILIACIÓ DE LA VIDA FAMILIAR I LABORAL (III) GREUS DIFICULTATS

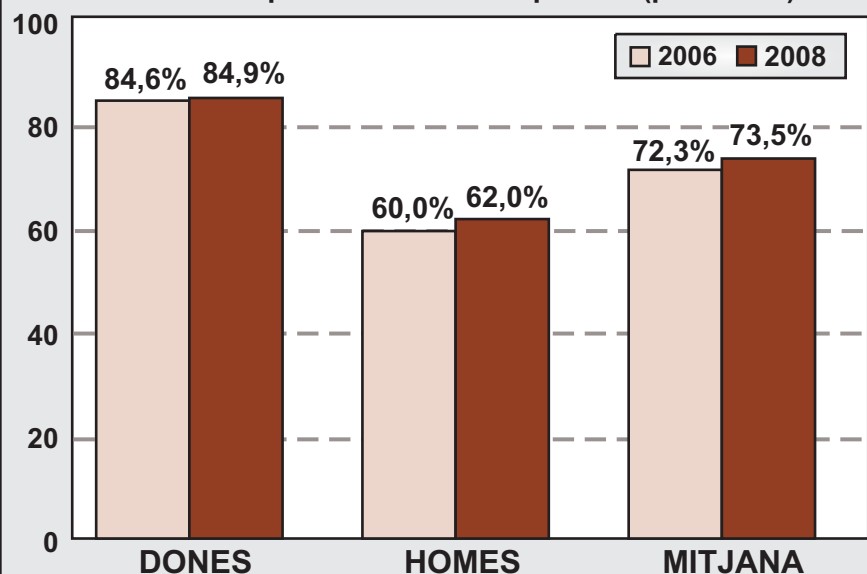
Segons un recent estudi fet per la Conselleria de Treball del Govern Balear, l'aspecte que més es valora en una empresa és que faciliti la conciliació de la vida familiar i laboral (49,1%). No obstant, aquesta conciliació encara és una assignatura pendent. Amb aquest número de Quaderns Gadeso, continuant amb els treballs realitzats sobre la matèria (QG n°55, agost 2005 i QG n°75, agost 2006), volem reflectir la situació específica de les famílies de la nostra comunitat que tenen els dos progenitors treballant, especialment dins el sector serveis.

El treball de camp s'ha dut a terme a cada una de les illes, centrat a zones turístiques intenses, on es dona una activitat vinculada al que es denomina temporada turística alta. Aquesta activitat provoca, com és lògic, una major contractació laboral, ja sigui per "recuperar" els fixos discontinus com per contractacions temporals. És freqüent que moltes dones que durant l'hivern estan desocupades laboralment, bé perquè són fixes discontinues o perquè es troben a l'atur, durant l'estiu retornin al mercat laboral, a l'hoteleria, la restauració o a altres feines que giren entorn l'activitat turística. Es tracta d'una activitat intensiva que ocupa a homes i dones. Pel mateix, resulta molt rellevant conèixer com poden compaginar la seva vida familiar i laboral, quina cura poden tenir dels seus fills i filles i quina és la qualitat del treball femení.

Com es podrà comprovar, els resultats no són precisament positius, doncs existeix una dificultat objectiva per a poder compaginar la vida familiar i laboral. Les víctimes reals d'aquestes dificultats són els fills i el treball femení, en la gran majoria de casos, és de baixa qualitat. Una vegada més cauen sobre la dona la majoria de responsabilitats familiars.

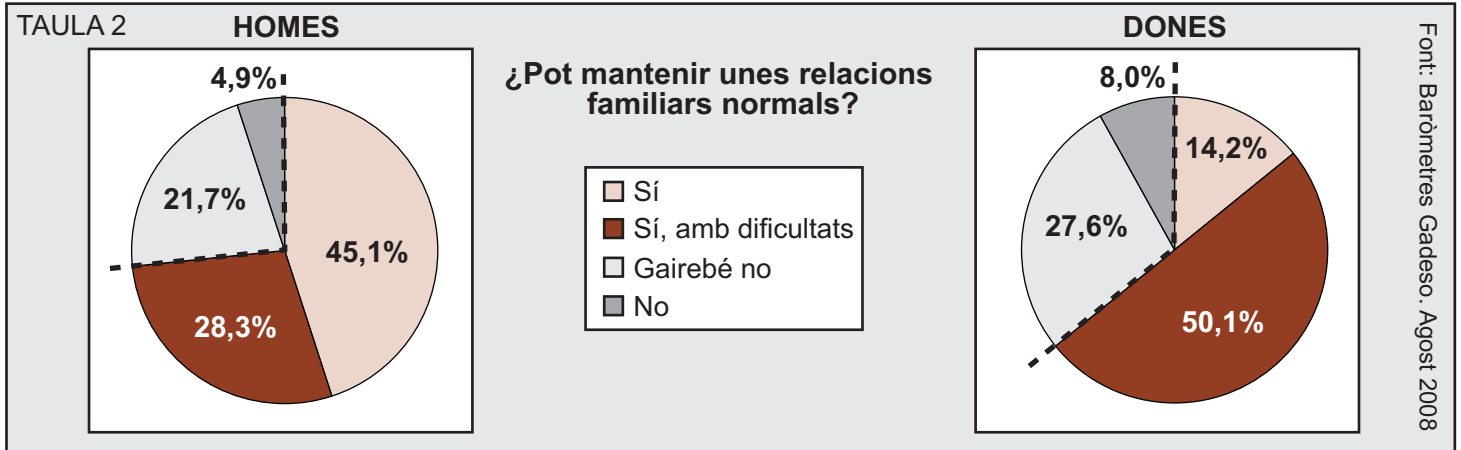
TAULA 1 **Persones que opinen que la compatibilització és complicada o molt complicada (per sexes)**

Font: Baròmetres Gadeso. Agost 2008

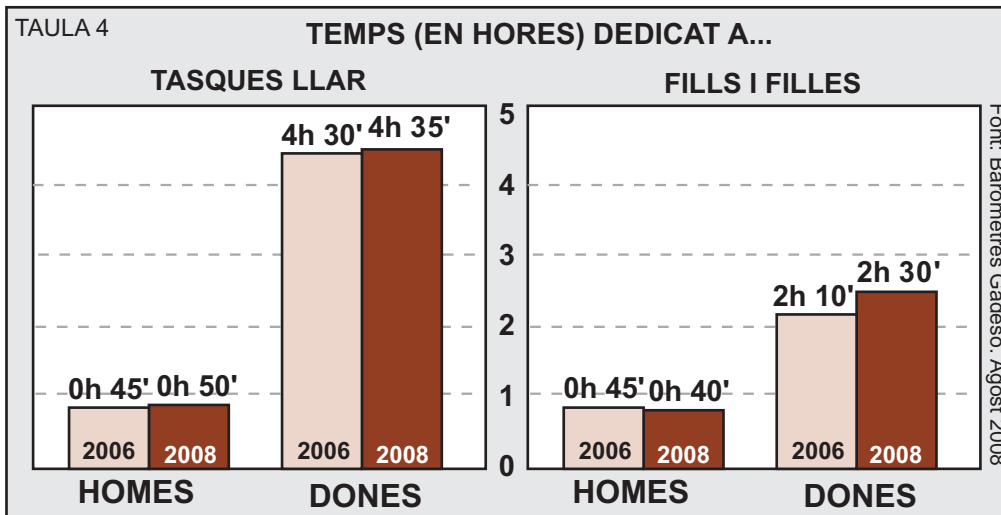
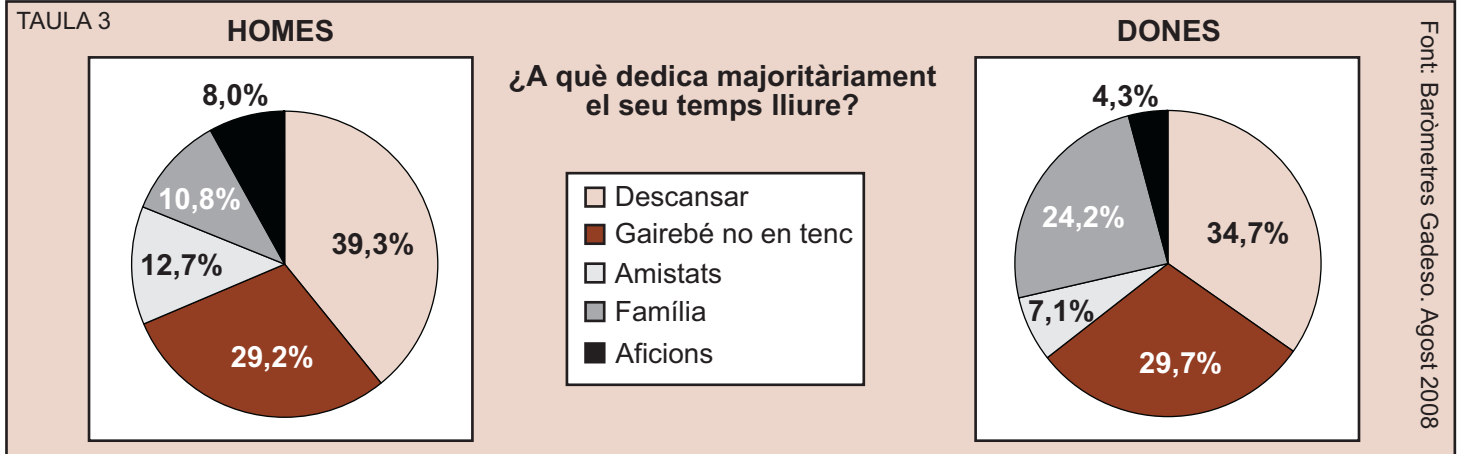
ÉS POSSIBLE LA VIDA FAMILIAR?

Hem volgut investigar si tant els homes com les dones que treballen fora de casa durant l'estiu poden mantenir unes relacions familiars adequades, així com a què dediquen el seu temps lliure. Al mateix temps, hem intentat concretar quant de temps dediquen, tant l'home com la dona, a les denominades "feines de la llar" i als "fills i filles". Els resultats que es reflecteixen a les taules posteriors parlen per ells mateixos.

El més destacable és la diferència d'opinió entre els homes i les dones. Si fem una lectura acurada de les taules 2 i 3, podem comprovar de manera clara que la responsable de mantenir les relacions familiars és la dona. De fet, durant el seu temps lliure, és la que dedica més temps a la família. Al mateix temps, un 50,1% de les dones manifesta tenir dificultats per a mantenir unes relacions familiars normals,

encara que per a complir el seu rol tinguin que dedicar-hi més temps. De qualque manera, s'endevina una certa resignació en la dona treballadora. Aquest índex és notablement inferior entre els homes perquè no la consideren una tasca prioritària. Crida l'atenció que un 45,1% dels homes manifestin que poden mantenir una relació familiar normal compatible amb la seva dedicació laboral.

La taula adjunta és clarificadora. Les dones manifesten que han de dedicar a les tasques de la llar més de 4 hores i mitja diàries, malgrat facin feina fora de casa, mentre que els homes només hi dediquen una mitjana de 50 minuts.

El mateix ocorre respecte a la cura dels fills i filles. La major dedicació correspon, amb molta diferència, a les dones, encara que aquesta dedicació pel conjunt de la família és molt baixa, tal i com es reflecteix a les taules 5 i 6 de la pàgina següent.

ELS PERJUDICATS: ELS FILLS

En el col·lectiu objecte de la investigació, es dona una autèntica paradoxa. Durant l'estiu, quan els fills en edat escolar tenen vacances, el pare i la mare estan ocupats, i durant l'hivern, quan els fills van a escola, almenys la mare està "desocupada". Aquesta situació planteja autèntics problemes per poder compaginar la vida laboral i l'atenció als fills.

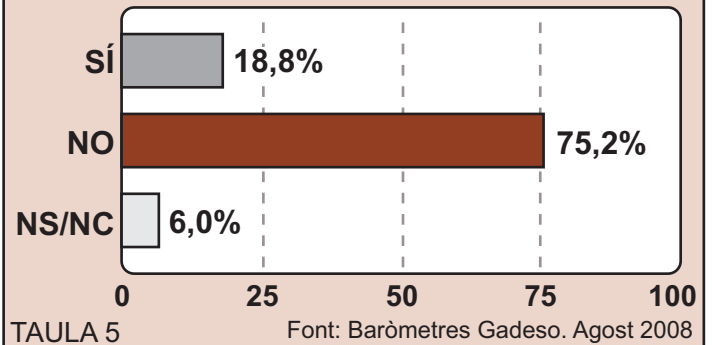
Les taules adjuntes són un autèntic testimoni d'aquesta afirmació.

Les distintes administracions públiques organitzen diverses activitats estiuenques pels nins i joves. Fent una anàlisi d'aquestes propostes es pot deduir que la majoria d'activitats organitzades van destinades a nins i nines que tenen 15 anys o menys. En conseqüència, els adolescents de més de 15 anys tenen poques possibilitats de gaudir d'aquestes activitats. Al mateix temps, en molts de casos la informació que es dona és insuficient i no arriba als seus usuaris potencials, tal i com es pot veure a la taula número 5. Aquest fet és especialment rellevant per a les famílies amb escasses o nul·les xarxes socials.

Tal i com es pot comprovar a la taula número 6, l'atenció i cura dels fills i filles durant l'estiu representa un autèntic problema per a les famílies amb els dos adults treballant. Observant les dades, es pot veure com els percentatges són molt elevats a totes les franges d'edat. Aquesta dificultat és significativa quan es parla d'adolescents entre 15 i 17 anys. Tal i com es pot veure, en la majoria de casos estan sense el pares i queden amb els seus amics o "s'organitzen sols". Això es reflecteix en l'augment de la presència de joves als nostres carrers, en ocasions amb alguns nivells de "gamberrisme" o, com a mínim, de falta d'urbanitat.

Aquesta situació és més greu en els casos, per altra banda freqüents, on els fills i filles estan obligats a recuperar assignatures suspeses durant el curs escolar.

¿Ha rebut informació sobre les activitats pels nins i joves organitzades per les distintes institucions públiques?

També crida l'atenció, especialment entre els menors de 7 anys, que les famílies extenses es facin responsables de la cura d'aquests nins i nines. No obstant, s'ha de considerar que, en molts de casos, no existeix aquesta família extensa, especialment entre els nouvinguts. Pot cridar l'atenció que entre les edats de 4 a 11 anys no és infreqüent que s'enviï els fills i filles als entorns familiars residents a la Península.

La conclusió és que els autèntics perjudicats són els fills i filles.

TAULA 6

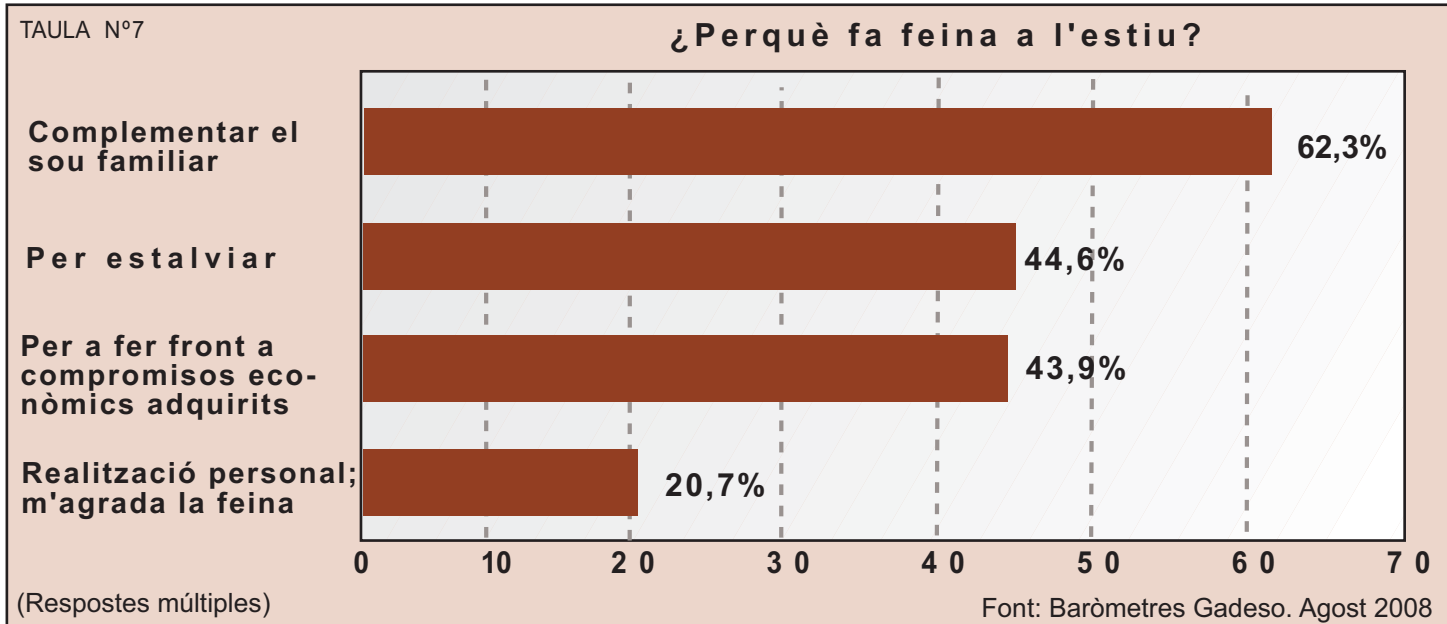
¿QUÈ FER AMB ELS FILLS DURANT L'ESTIU?

	0-3 anys	4-7 anys	8-11 anys	12-14 anys	15-17 anys
¿Representa per a la família un problema què fer amb els fills durant l'estiu? (% afirmatius)	84,2%	78,2%	76,1%	64,8%	67,2%
¿QUÈ FA AMB ELS FILLS? (Graus d'intensitat segons edat)					
Guarderia	++				
Família extensa a Balears	+	++			
Familiars a la península		+	+		
Activitats organitzades		+	++	+	
Classes de repàs			+	++	+
Queden amb amics				+	++
S'organitzen ells sols					+++

Font: Baròmetres Gadeso. Agost 2008

ESCASSA QUALITAT DEL TREBALL FEMENÍ

El resultat més clar és que la gran majoria de dones fan feina a l'estiu per complementar el sou familiar, i, al mateix temps, poques ho fan com a "realització personal". Entre les que diuen que encara que fos possible no deixaria la feina, el motiu bàsic és econòmic. Pareix quedar palès l'escassa qualitat del treball femení, almenys durant l'estiu.

El principal motiu pel que la dona fa feina durant l'estiu és econòmic. En conseqüència, la dona compleix una doble funció: complementar els recursos econòmics familiars i, a més, mantenir les relacions i tasques familiars, així com la cura dels fills. No arriba a un 21% les dones que asseguren desenvolupar la seva tasca perquè li agradi la feina o per una realització personal.

Més d'un 42% de les dones manifesta que, encara que fos possible, no deixaria la feina que fa, malgrat

no li agradi. Els motius d'aquesta negativa són, una vegada més, econòmics.

Per altra banda, un percentatge similar manifesta que sí deixaria la feina si tengués aquesta possibilitat, fonamentalment per a cuidar millor els seus fills i per atendre a la seva família. Una minoria declara que deixaria de treballar per a disposar de més temps lliure. Crida l'atenció que un 15% no sap el que faria; possiblement perquè no contempla aquesta possibilitat.

